

Ο Ζακχαίος, συγκλονιστικό παράδειγμα μετανοίας (Ραφαήλ Χ. Μισιαούλης, θεολόγος)

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Στη σημερινή Ευαγγελική περικοπή, ακούσαμε ότι ο Ιησούς μπήκε στην Ιεριχώ και περνούσε μέσα από την πόλη. Εκεί βρισκόταν κάποιος άνθρωπος, τον οποίο ονόμαζαν Ζακχαίο.

Ο Ζακχαίος ήταν αρχιτελώνης στο επάγγελμα, δηλαδή φοροεισπράκτορας. Ένα επάγγελμα ταυτισμένο με την απάτη, την κλοπή και την ψευτιά. Οι αρχιτελώνες την εποχή εκείνη ήταν έμπιστοι υπάλληλοι του Ρωμαϊκού κράτους και είχαν την υποχρέωση συγκεντρώσεως των φόρων. Ασκώντας το επάγγελμά τους κατόρθωναν με διάφορους θεμιτούς και αθέμιτους τρόπους να πλουτίζουν εις βάρος των πτωχών Ιουδαίων. Έτσι, με τη μέθοδο αυτή ο Ζακχαίος πλούτησε, απέκτησε πολλά υλικά αγαθά. Ο Ζακχαίος δεν ήταν άνθρωπος στον οποίο έτρεφαν εκτίμηση, αγάπη, σεβασμό. Ήταν άνθρωπος που εκμεταλλευόταν τους συνανθρώπους του. Οι σχέσεις του μεταξύ των ήταν σχέσεις υποκριτικές, συμφεροντολογικές [1].

Μια μικρή σπίθα όμως, του άναψε εσωτερική πυρκαγιά. Δεν μπορούσε να ζει στην αμαρτία. Έβλεπε ότι τα πλούτη και οι υλικές απολαύσεις δεν του χάριζαν την ευτυχία. Επιθυμία του μεγάλη ήταν να συναντήσει τον Χριστό. Όμως, αδυνατούσε να τον αντικρύσει λόγω του ότι ήταν κοντός και λόγω του πλήθους των ανθρώπων δεν μπορούσε να πλησιάσει, παρά την υψηλή κοινωνική του θέση. Έτσι, αποφασίζει να ανέβει σε ένα δέντρο, συκομουριά, ώστε να τον δει, χωρίς να σκεφτεί τους σχολιασμούς των ανθρώπων από αυτή του την κίνηση. Άκουσε ότι ο Χριστός τους αγκαλιάζει όλους δικαίους και αδίκους. Αναγνώρισε την αποστασιοποίησή του από το Θεό, κατάλαβε το σφάλμα του και αναζητά τρόπο ώστε να προσεγγίσει ολοκληρωτικά τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό.

Εισερχόμενος στην πόλη ο Ιησούς βλέποντας το πλήθος των ανθρώπων, το βλέμμα του, βλέμμα ελεγκτικό αλλά πατρικό και σπλαχνικό, αμέσως έπεσε στο Ζακχαίο, ο οποίος βρισκόταν πάνω στο δέντρο. Τον καλεί με το όνομά του, ο Κύριος. Η προσωπική κλήση του Ιησού προς τον Ζακχαίο δηλώνει την προσωπική του προετοιμασία για τη σωτηρία του. Κατεβαίνει γεμάτος χαρά και αγαλλίαση και υποδέχεται τον Λυτρωτή του κόσμου. Δημόσια αναγνωρίζει τα σφάλματά του και υπόσχεται να διορθωθεί δίνοντας τη μισή του περιουσία στους φτωχούς και εάν έτυχε να αδικήσει κάποιον, θα τα ανταπέδιδε τετραπλά «ιδού τα ημίση των υπάρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι τοις πτωχοίς, και ει τινός τι εσυκοφάντησα, αποδίδωμι τετραπλούν» [2]. Αυτή την Θεϊκή κλήση και την επικοινωνία με το Θεό ζει ο κάθε άνθρωπος εντός της Αγίας μας Εκκλησίας. Ουσιαστικά ο Κύριος επισκέφθηκε την Ιεριχώ για χάρη ενός τέτοιου αμαρτωλού.

Αυτό που οφείλουμε να προσέξουμε στην περίπτωση του Ζακχαίου είναι ότι, πολλές φορές, οι χλευασμοί και η κοροϊδία, οι μάταιοι και ψευδείς λόγοι είναι αυτά που περισσότερο από καθετί άλλο εμποδίζουν στην αναζήτηση του Θεού. Για τον λόγο αυτό ας ακούσουμε τη φωνή του οσίου Ιωάννου του Καρπαθίου που λέγει: «Πρόσεχε τον εαυτό σου από τα φίλτρα της Ιεζάβελ, από τα οποία τα κυριότερα είναι οι λογισμοί της υπερηφάνειας και της ματαιίας δόξης, δηλαδή της ματαιοδοξίας. Θα μπορέσεις να τα κατανικήσεις, με τη Χάρη του Θεού, αν θεωρείς τιποτένια την ψυχή σου και την εξευτελίζεις και ρίχνεις τον εαυτό σου ενώπιον του Κυρίου και Τον καλείς να σε βοηθήσει, και αν γνωρίζεις ότι τα χαρίσματα είναι

ουράνια» [3] .

Με την είσοδο του Κυρίου στην οικία του Ζακχαίου, επήλθε η σωτηρία της οικογένειάς του «*σήμερον σωτηρία τω οίκω τούτω εγένετο* » [4]. Από φιλάργυρο τον έκανε ελεήμονα, από μισόθεο τον έκανε φιλόθεο, από μισόξενο φιλόξενο και από αμαρτωλό τον έκανε μετανοημένη εικόνα του Θεού [5]. Ο Ζακχαίος γνώρισε τον Κύριο, εξομολογήθηκε ομολογώντας τις αμαρτίες του, επιβεβαιώθηκε η μετάνοιά του και άλλαξε τρόπο ζωής. Δυστυχώς, κάποιοι που βρέθηκαν στο περιστατικό αυτό της εισόδου του Κυρίου στην οικία του Ζακχαίου, απόρησαν και διαμαρτυρήθηκαν. Απόρησαν γιατί ο Ιησούς να μένει στο σπίτι αυτού του αμαρτωλού. Όμως, οι κρίσεις των ανθρώπων απέχει πολύ από την κρίση του Θεού. Ο Κύριος βλέπει τις καρδιές των ανθρώπων και κατάλαβε ότι ο Ζακχαίος δεν ήταν ευχαριστημένος με τη ζωή που ζούσε και αναζητούσε ευκαιρία να μετανοήσει. Η είσοδος του Ιησού στην οικία του, ομοιάζει με ένα απλωμένο χέρι σε κάποιο που αναζητά βοήθεια. Ο Κύριος είδε το βάθος της ψυχής του Ζακχαίου, γι' αυτό και δεν τον έκρινε με τις αδικίες που έπραξε μέχρι εκείνη τη στιγμή. Του έδωσε την ευκαιρία να επανορθώσει. Το μέτρο της αληθινής μετάνοιας φαίνεται από τη δεκτικότητα του κάθε ανθρώπου και την προθυμία του να αποχωρισθεί από τα γήϊνα που τον περιστρέφουν. Με αυτή του τη μετάνοια αξιώθηκε να συγκαταλεχθεί στη χορεία των Αγίων της Εκκλησίας μας.

Το παράδειγμα του αρχιτελώνου Ζακχαίου ας το έχουμε ριζωμένο βαθιά στη συνείδησή μας σκεπτόμενοι ότι και ο πιο αμαρτωλός άνθρωπος μπορεί να σωθεί. Το παράδειγμά του μας δείχνει την ορθή πορεία. Ο Θεός μας δίνει ουκ ολίγες ευκαιρίες να μετανοήσουμε, θέλει τη σωτηρία μας και μας το ομολογεί «*ουκ ήλθον καλέσαι δικαίους αλλά αμαρτωλούς*». Όμως εμείς οι χοϊκοί και πεπερασμένοι άνθρωποι εμμένουμε στην αμαρτία, συνδεόμαστε με την ηδονή και τις υλικές απολαύσεις, τα οποία, μας εμποδίζουν από την Βασιλεία του Θεού αλλά και από την προσωπική μας επικοινωνία με το Θεό.

Ας αναρωτηθεί ο κάθε ένας από εμάς εάν πραγματικά επιθυμούμε να σωθούμε, να αξιωθούμε τα αγαθά του Παραδείσου. Ας μιμηθούμε κι εμείς τη μετάνοια του Ζακχαίου.

Παραπομπές:

1. Νικολάου Μητροπολίτου Φθιώτιδος, «Εις επίγνωσιν Θεού», Αποστολική Διακονία, β' έκδοση 1999.

2. Λουκά 19,8.

3. Αγαθαγγέλου, Επισκόπου Φαναρίου, «Η ζύμη του Ευαγγελίου», έκδοση Αποστολικής Διακονίας, Θησαυρός Γνώσεων και Ευσεβεία.

4. Λουκά 19,9.

5. Ιωήλ Φραγκάκου, Μητροπολίτου Εδέσσης, Πέλλης και Αλμωπίας, «Ο Επιούσιος Άρτος», Ομιλίες στα Αποστολικά και Ευαγγελικά αναγνώσματα.